

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van D66
de heer B. Jongen
de heer P. van de Kandelaar

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
Beantwoording schriftelijke vragen over Warmtenet Zuid-Limburg (WZL)	6 februari 2024 Verz. 6 februari 2024	--
BEHANDELD DOOR	TELEFOONNUMMER	ONZE REFERENTIE
MGW (Mathieu) de Cock	06 25525663	2024.00052
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
Mathieu.de.Cock@maastricht.nl	--	---

Geachte heer Jongen, geachte heer Van de Kandelaar,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie heeft gesteld.

Vraag 1:

Met welke 35 belanghebbende (private) partijen en mogelijke partners heeft u gesproken en wat heeft u met deze partijen en mogelijke partners besproken en welke belang of rol in een toekomstig WZL?

Antwoord 1:

De werkgroep Warmtenet Zuid-Limburg (WZL) heeft in fase 1 twee consultatierondes gehouden. De eerste consultatieronde bestond uit twee delen, A en B. Deel A betrof een interview met de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Sittard-Geleen, Stein en de Provincie Limburg. Deel B betrof een mix van publieke- en private partijen. Met de volgende partijen is gesproken: Sitech Services B.V., Utility Support Group (USG), SABIC, Energie Beheer Nederland (EBN), Enexis Groep (Enexis), Ennatuurlijk B.V., Enpuls Warmte Infra (Enpuls), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), Gasunie, Gelders Warmte Infra Bedrijf (GWIB), Het Groene Net BV (HGN), Het Groene Net Ontwikkeling BV (HGNO), HVC Groep, Invest NL, Limburgs Energie Fonds (LEF), Mijn Streek Warmte BV (MSW), Mijnwater BV, Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW), Programmaliijn Warmte van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES), Rijkswaterstaat (RWS), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Waterschapsbedrijf Limburg (WBL), NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) en het samenwerkingsverband van woningbouwcorporaties C8.

Voorafgaand aan de interviews is een gespreksleidraad en een 'praatplaat' over het WZL-project toegestuurd. Het doel van de eerste consultatieronde was informeren en het inventariseren van visies, verwachtingen, risico's en kansen die door partijen worden gezien, eisen en wensen rondom samenwerkingsmogelijkheden en het ophalen van leerlessen uit het verleden.

De tweede consultatieronde had tot doel het sonderen en valideren van de uitkomsten uit de eerste consultatieronde. In deze tweede ronde is het WZL-project verder toegelicht en zijn denkrichtingen opgehaald over een mogelijke governance/organisatie van WZL, een mogelijke rol en positie binnen de nog op te richten entiteit WZL, de verdere ontwikkeling van de WZL-organisatie en het, voor zover

DATUM
6 februari 2024

van toepassing, borgen van een eventueel commitment. Ook voor de tweede consultatieronde is vooraf een gespreksleidraad en praatplaat toegestuurd.

Tijdens de tweede consultatieronde is gesproken met de gemeenten Beek, Meerssen, Maastricht, Beekdaelen, Kerkrade, Landgraaf, Heerlen, Brunssum, Sittard-Geleen en Stein. Daarnaast is gesproken met Sitech Services, USG, EBN, Enexis, Enpuls, Gasunie, Invest NL, LEF, WBL en heeft de Provincie Limburg schriftelijk gereageerd.

Vraag 2:

Waarom is o.a. Geothermie (aardwarmte uit diepte ondergrond) en Aquathermie (warmte uit oppervlaktedrink- of afvalwater) niet onderzocht als decentrale warmteoplossing voor Maastricht?

Antwoord 2:

De werkgroep WZL heeft in juni 2023 door RoyalHaskoningDHV onderzoek laten uitvoeren naar bronnen als alternatief voor Chemelot warmte. Dit heeft geleid tot het [rapport Toekomstbeeld duurzame warmtebronnen WZL](#) dat als bijlage 7 van het eindrapport fase 1 WZL (bijlage 2 bij de [RIB](#) van 3 oktober 2023) met u is gedeeld. De potentie van geothermie en aquathermie voor de regio Zuid-Limburg maakt hier onderdeel van uit.

Uit dit rapport blijkt dat thermische energie uit oppervlaktewater kansrijk is als alternatieve warmtebron richting 2030. Hierbij moet worden opgemerkt dat het gebruik van lage temperatuur warmte uit oppervlaktewater eisen stelt aan de gebouwisolatie, veel elektriciteit nodig is voor de inzet van warmtepompen, deze elektriciteit, gelet op de netcongestie, op dit moment niet beschikbaar is. Voor de situatie rondom netcongestie verwijs ik u naar de recente [beantwoording schriftelijke vragen inzake Elektriciteitsnet en netcongestie](#) (2024.00013).

Uit het genoemde onderzoek van RoyalHaskoningDHV zijn de verschillende te onderscheiden vormen van geothermie weinig kansrijk gebleken. Dit komt overeen met het landelijk door EBN uitgevoerde SCAN-onderzoek (Seismische Campagne Aardwarmte Nederland). In opdracht van het Ministerie van EZK heeft EBN in 2019 een aanvang gemaakt met een landelijk onderzoek naar de geschiktheid van de (diepe) bodem voor warmtelevering aan de gebouwde omgeving. Het onderzoek van EBN heeft geresulteerd in een extra seismische lijn door Zuid-Limburg. Navraag bij EBN naar de resultaten van het onderzoek en de potentie van diepe geothermie heeft uitgewezen dat de seismische data van zodanige aard is dat aanvullend onderzoek in Zuid-Limburg niet opportuun is. Daarnaast heeft de Provincie Limburg voor het beschermingsgebied Einstein Telescope in de Omgevingsverordening Limburg d.d. 1 december 2023 o.a. een verbod opgenomen om een boring uit te voeren dieper dan 100 meter beneden het maaiveld.

Vraag 3:

Welke warmte levergaranties geven de Chemelot-bedrijven? Waaruit blijkt dat de restwarmte betaalbaar is en voor wie is de restwarmte betaalbaar; voor het warmtebedrijf of afnemers. Graag zien wij een businesscase tegemoet.

Antwoord 3:

Bij de [RIB Ontwikkelingen Warmtenet Zuid-Limburg fase 2](#) van 16 januari 2024 is als bijlage 1 een 'vraag en antwoord' document opgenomen met de vraag '[Hoe zit het met de beschikbare warmte op Chemelot?](#)'. Wanneer restwarmte om niet beschikbaar wordt gesteld zijn er in het algemeen geen garanties ('when and if available') te verwachten. Bij Chemelot gaat het om circa 10 tot 20 bedrijven die restwarmte beschikbaar kunnen stellen. De intentie van WZL is om met deze bedrijven individueel wel afspraken te maken in de vorm van een warmteleveringsovereenkomst (WLO) voordat een investeringsbesluit over de eerste realisatie wordt genomen. De WLO ziet toe op de levering van beschikbare restwarmte wanneer beschikbaar. Dit heeft betrekking op levering van

DATUM
6 februari 2024

restwarmte wanneer de productieprocessen operationeel zijn, bij onderhoud en/of calamiteiten is er geen leveringsverplichting. Daarnaast bevat de WLO een vooraankondigingsverplichting waarbij er afspraken worden vastgelegd over termijnen van onderhoudstops, beëindiging- of verplaatsing van activiteiten etc. Doordat het om meerdere bedrijven gaat fungeren deze in eerste instantie over en weer als achtervang op het moment dat een bedrijf vertrekt of de productieprocessen bijvoorbeeld voor onderhoud voor een periode worden onderbroken. Een warmtebedrijf is verplicht om een warmtevoorziening als back up te hebben. Hoe deze back up wordt ingevuld is nu nog niet bekend, voor de pilot (proof-of-concept) wordt dit in fase 3 uitgewerkt.

Uit onderzoek blijkt vaak dat een warmtenet voor de meeste wijken in stedelijk gebied het beste alternatief is voor aardgas met de laagste maatschappelijke kosten. Dat betekent ook dat individuele oplossingen, zoals bijvoorbeeld een all-electric warmtepomp, over het algemeen duurder zijn. Het uitgangspunt voor WZL is om met de schaal van een regionaal warmtenet, waarbij de (rest)warmte om niet kan worden opgehaald, een betaalbaar alternatief voor aardgas voor de afnemers te realiseren.

In fase 3 van het project (na besluitvorming over fase 2 medio 2024) wordt een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een pilot (proof-of-concept) die Q3 2025 gereed moet zijn. In deze fase wordt op basis van o.a. een technisch ontwerp, een begroting en de financiering een business case opgesteld. Dan moet blijken of het voor potentiële afnemers interessant genoeg is om aan te sluiten op een regionaal warmtenet en of de kosten van aansluiting en levering van warmte betaalbaar is. De pilot zal afhankelijk van een positief investeringsbesluit na het einde van fase 3, in fase 4 daadwerkelijk worden gerealiseerd. Hiermee zal dan ten vroegste in Q3 2025 worden begonnen.

Vraag 4:

Hoeveel woningen in Heerlen zijn tot heden succesvol aangesloten op Het Mijwaterproject?

Antwoord 4:

Het aantal woningequivalenten (woningen en utiliteit) dat, volgens de uitgangspunten van Mijwater BV, momenteel is aangesloten op het Mijwaterproject bedraagt 2.385¹. Uitgesplitst naar woningen (kleinverbruikers) komt het aantal neer op 880 en naar utiliteitsgebouwen (grootverbruikers) op 51 aansluitingen.

Vraag 5:

Wat zijn de financiële risico's en consequenties als de gemeente Maastricht participeert < 50%+1 in een nog op te richten Warmtebedrijf Zuid-Limburg?

Antwoord 5:

Op dit moment draagt onze gemeente € 45.000,- excl. btw bij aan het onderzoek in fase 2 om te komen tot een ontwikkelovereenkomst. Indien onze gemeente besluit om deel te nemen aan fase 3 dan ziet de financiële bijdrage op de ontwikkeling van de pilot (proof-of-concept). Hoe groot deze bijdrage dan zal zijn is nu nog niet bekend. De hoogte hiervan is namelijk afhankelijk van de gemeente waar de pilot wordt uitgevoerd. Dat wordt nu nog onderzocht. Als partijen aan het eind van fase 3 besluiten de pilot niet te realiseren en het WZL-project geen doorgang vindt, blijft het financiële risico beperkt tot de bijdragen in fase 2 en 3. Indien partijen de pilot daadwerkelijk gaan realiseren eindigt fase 3 met een investeringsbesluit.

Aan de hand van een impact-analyse voor verschillende scenario's wil de gemeente de komende periode verkennen wat de kansen en risico's (o.a. financieel en juridisch) van een positie in een regionaal warmtebedrijf voor onze gemeente zouden zijn.

¹ Bron: Mijwater BV

DATUM
6 februari 2024

Vraag 6:

Waarom hebben de samenwerkende gemeenten gekozen voor een 100% Publieke Coalitie? Kunt u juridisch onderbouwen wat de definitie is van een 100% publieke coalitie, als samenwerkingsvorm?

Antwoord 6:

Het besluit voor een 100% publieke samenwerkingsvorm is nog niet genomen en deelname van private partijen wordt niet uitgesloten. In het wetsvoorstel van de Wet collectieve warmte, die naar verwachting op 1 januari 2025 in werking treedt, mogen gemeenten echter alleen warmtebedrijven aanwijzen voor een warmtekavel als de infrastructuur hiervan, het warmtenet, in handen is van publieke partijen of waarbij publieke partijen door een meerderheidsaandeel in het warmtebedrijf doorslaggevende zeggenschap hebben over de infrastructuur. Daarnaast gaat deze wet uit van een warmtebedrijf dat over de hele keten van warmteproductie, transport, distributie en levering integraal verantwoordelijk is voor de realisatie en exploitatie van het collectief warmtesysteem;

Een 100% publieke coalitie als samenwerkingsvorm is een publiek-publieke samenwerking tussen verschillende publieke partijen zoals, de rijksoverheid, een provincie, een gemeente, een waterschap of een publiekrechtelijke instelling, dan wel een samenwerkingsverband van deze (decentrale) overheden of publiekrechtelijke instellingen. Het gaat dus om een samenwerking waarbij geen private partijen betrokken zijn; de samenwerking is volledig in handen van de publieke partijen. In artikel 1.1. van de Aanbestedingswet 2012 wordt een overheidsbedrijf omschreven als: een bedrijf waarop een aanbestedende dienst rechtstreeks of middellijk een overheersende invloed kan uitoefenen uit hoofde van eigendom, financiële deelneming of de op het bedrijf van toepassing zijnde voorschriften. In dezelfde wet wordt onder een 'aanbestedende dienst' verstaan, 'de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een publiekrechtelijke instelling dan wel een samenwerkingsverband van deze overheden of publiekrechtelijke instellingen'.

Vraag 7:

Hoe gaat het college dit [red. verwijzing naar de context bij de vraag] waarborgen in de samenwerkingsvorm?

Antwoord 7:

Te onderscheiden is enerzijds de publiekrechtelijke rol die de gemeente heeft om regie te voeren op de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en in dat kader onder andere het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. Onderdeel van deze plannen is het participatie en communicatie traject met de bewoners in het betreffende gebied. Bij de inwerkingtreding van de Wet collectieve warmte (Wcw) komt daar onder andere het vaststellen van een warmtekavel en het aanwijzen van een warmtebedrijf bij. De beoogde Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie gaat de gemeente ondersteunen in deze regietaak. Anderzijds kan de gemeente via de privaatrechtelijke weg, door bijvoorbeeld als aandeelhouder deel te nemen in een warmtebedrijf, mede uitvoering geven aan de publiekrechtelijke regierol in de warmtetransitie. In de eerdergenoemde consultatieronden (zie antwoord op vraag 1) is gebleken dat enkele publieke partijen de interesse hebben uitgesproken om te participeren in het WZL-project. Door in de basis uit te gaan van 100% publieke partijen acteert het WZL-project in ieder geval in lijn met het wetsvoorstel Wcw en wordt het maatschappelijk belang, betaalbaarheid, voor de burger zo goed mogelijk geborgd.

DATUM
6 februari 2024

Vraag 8:

Hoe wordt de juridische entiteit van de ontwikkelingsovereenkomst afgebakend t.b.v. een zelfstandig overheids-bv in Zuid-Limburg? Zijn er private partijen geconsulteerd om deel in de zelfstandige overheids-bv? Zo ja, welke partijen in welke rol en welke verstrekkende gevolgen heeft dit voor de samenwerking? Zo nee, waarom zijn private partijen uitgesloten?

Antwoord 8:

Het einddoel van fase 2 is het afsluiten van een ontwikkelovereenkomst, medio 2024. In fase 3 van het WZL-project wordt de pilot (proof-of-concept) uitgewerkt. In fase 4, vanaf Q3 2025 wordt de pilot daadwerkelijk gerealiseerd. Fase 2 en 3 worden onder een projectorganisatie uitgevoerd. Dan is nog geen sprake van het oprichten van een (regionaal)warmtebedrijf. Het besluit om een (regionaal) warmtebedrijf, met of zonder private partijen, daadwerkelijk te gaan oprichten, wordt pas dan genomen als de proof-of-concept heeft uitgewezen dat het concept van een regionaal warmtenet leidt tot een haalbaar project.

Vraag 9:

Welke conclusies verbindt het college aan het rapport PVGO in relatie tot het WZL?

Antwoord 9:

Het Beleidsprogramma versnelling en verduurzaming gebouwde omgeving richt zich op alle thema's die betrekking hebben op het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Meer specifiek gaat het om het isoleren van gebouwen (huur- en koopwoningen en utiliteit), opwekken van hernieuwbare energie en duurzame verwarming. Onder het thema duurzame verwarming is als beleidsdoelstelling geformuleerd om in 2030 1.000.000 hybride warmtepompen te plaatsen en 500.000 woningen aan te sluiten op een warmtenet. De doelstelling om 500.000 woningen aan te sluiten loopt achter en wordt mede veroorzaakt door de vertraging van de invoering van de Wet collectieve warmte, de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie en de Energiewet. Het 'speelveld' om te komen tot versnelling van betaalbare warmtenetten is nog niet gereed en loopt achter.

De potentie van de Chemelot-bedrijven als warmteproducent is groot. Met de beschikbare warmte vanuit Chemelot kunnen tot 130.000 woningen in Zuid-Limburg worden aangesloten op één warmtenet. Dit zorgt voor een significantie bijdrage aan de landelijke doelstelling. Vanuit de woningcorporaties wordt wel aangedrongen op urgentie.

Vraag 10

Ten slotte een algemene vraag aan het college; bent u het met D66 eens dat het instellen van een raads werkgroep WZL geformeerd dient te worden met een of twee raads- of burgerleden van alle deelnemende gemeenten? Zo nee, wilt u dan beargumenteren waarom niet?

Antwoord 10:

Formeel kent onze gemeente geen raads werkgroepen meer, omdat de domeinvergadering hiervoor in de plaats is gekomen. Daar zitten de raadsleden met de dezelfde interesses en portefeuilles reeds bij elkaar om in kleiner verband te kunnen spreken en raadsvoorstellen voor te bereiden. Niettemin kan een raads werkgroep met andere gemeenten van nut zijn om de belangen van de verschillende gemeenten goed te kunnen dienen. Om deze vraag volledig te kunnen beantwoorden zou het behulpzaam zijn met elkaar helder te krijgen wat de taak van een dergelijke raads werkgroep zou moeten zijn. En hoe die taak zich verhoudt tot het besluitvormingsproces dat in de verschillende gemeenten gaat plaatsvinden. Over het algemeen hebben dergelijke raads werkgroepen vaak een procesmatige taak. Het idee zal in een volgende stuurgroep worden ingebracht.

Ik hecht belang aan het goed betrekken van de gemeenteraad bij het WZL-project. Om die reden attendeer ik u op de [uitnodiging van 15 januari jl.](#) van de werkgroep WZL voor het werkbezoek voor

DATUM
6 februari 2024

raadsleden en statenleden dat op vrijdag 23 februari 2024 plaatsvindt. Ik houd mij daarnaast beschikbaar voor overleg op welke manier de raad verder nog betrokken kan worden bij dit project.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality

Schriftelijke vragen